

KWALITEITSBORGING WFT-EXAMENS

1. Inleiding

Examens in het kader van de Wet op het financieel toezicht (Wft) worden sinds 1 januari 2014 vanuit een Centrale Examenbank samengesteld. Dit geldt voor de reguliere Wft-examens en de PE-examens. Kandidaten doen examen bij een erkend Wft-exameninstituut. Een dergelijke accreditatie voor het afnemen van examens wordt verleend door het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD).

Het CDFD is verantwoordelijk voor de inhoud van de Wft-examens en besteedt grote aandacht aan de kwaliteit van deze examens. In voorliggend document wordt beschreven hoe de kwaliteit van de examentoetsing wordt gewaarborgd.

2. Ontwikkeling examens

De Centrale Examenbank moet een uniforme en hoge examenkwaliteit garanderen, waarbij de volgende stappen noodzakelijk zijn:

- De basis van de examens zijn de eind- en toetstermen. Deze eind- en toetstermen die per Wft-module zijn opgesteld, zijn gebaseerd op de eindtermen zoals die zijn vastgelegd in de *Regeling eindtermen en toetstermen examens financiële dienstverlening Wft*.
- De eind- en toetstermen zijn verwerkt in toetsmatrijzen. Een toetsmatrijs is een tabel waarin wordt aangegeven hoe de examenvragen worden verdeeld over de verschillende onderwerpen en niveaus.
- Op basis van de toetsmatrijzen en vooraf gestelde kwaliteitseisen zijn en worden vragen geschreven door een team van externe itemauteurs.
- Deze externe itemauteurs beschikken over inhoudelijke kennis van het aangewezen vakgebied, zijn didactisch geschoold en worden opgeleid door een externe itemauteur, senior op het gebied van examenontwikkeling voor Wft-examens.
- De externe itemauteurs tekenen een geheimhoudingsverklaring.
- De externe itemauteurs leveren examenvragen aan het CDFD. Deze vragen worden, alvorens ze in de examenbank worden opgenomen, eerst
-

beoordeeld door toetsdeskundigen van het CDFD. Het gaat om de toetstechnische en taaltechnische controle.

- Indien de toetsdeskundigen van het CDFD vastgesteld hebben dat de geleverde examenvragen voldoen aan deze kwaliteitseisen, worden de vragen nogmaals gecontroleerd door een team van externe inhoudsdeskundigen (zie paragraaf 7). Deze externe inhoudsdeskundigen beoordelen de vraag op inhoudelijke juistheid, herkenbaarheid in de praktijk en moeilijkheidsgraad.
- Pas nadat zowel de toetsdeskundigen van het CDFD als de externe inhoudsdeskundigen akkoord zijn, worden de examenvragen opgenomen in de examenbank.
- Vervolgens worden op basis van de toetsmatrijzen de examens samengesteld.

Het proces van itemconstructie en -controle wordt strikt gescheiden gehouden:

- er is in het itemconstructie en -controleproces geen rechtstreeks contact tussen de externe itemauteurs en de externe inhoudsdeskundigen;
- de externe inhoudsdeskundigen weten niet welke externe itemauteurs de examenvragen hebben opgeleverd;
- de beoordeling door en feedback van de externe inhoudsdeskundigen wordt anoniem via het CDFD stafbureau teruggekoppeld aan de externe itemauteurs.

3. Afname examens

Sinds 1 januari 2014 worden alle Wft-examens onder directe verantwoordelijkheid van het CDFD digitaal via de Centrale Examenbank afgenomen op examenlocaties van erkende exameninstellingen. Dit proces ziet er als volgt uit:

- Alvorens een exameninstituut bevoegd is examens in het kader van de Wft af te nemen, dient het exameninstituut een aanvraag tot erkenning als exameninstituut conform art. 11 Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (BGfo) in te dienen en te voldoen aan de eisen die in de artikelen 11a t/m 11c van het BGfo zijn opgenomen.

- Elk exameninstituut dient daarnaast een bepaald kwaliteitsniveau te realiseren bij het faciliteren en afnemen van de examens op de examenafnamelocaties.
- Het CDFD is verantwoordelijk voor het kwaliteitsniveau en heeft aldus belangrijke kwaliteitseisen opgesteld voor de examenafnamelocaties, de examenafname en de interne werkprocessen van de exameninstellingen. De kwaliteitseisen en het proces tot erkenning zijn opgenomen in de *Leidraad Accreditatie/Kwaliteitseisen Wft-examens 2017*.
- Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) controleert of de examenafnamelocatie en/of ICT-infrastructuur voldoet aan de technische specificaties.
- Het exameninstituut blijft te allen tijde verantwoordelijk voor het voldoen aan alle kwaliteitseisen op alle aangemelde examenafnamelocaties ongeacht of dit een eigen examenafnamelocatie betreft of een examenafnamelocatie die het exameninstituut van een andere partij heeft gehuurd.
- Het CDFD is belast met het operationele toezicht op de exameninstellingen. De Stichting Examenkamer is namens het CDFD de aangewezen gemachtigde toezichthouder. De aangewezen instantie visiteert geregeld onaangekondigd examenafnamelocaties om na te gaan of er door de erkende exameninstellingen wordt voldaan aan de eisen van het BGfo en de kwaliteitseisen zoals is beschreven in de *Leidraad Accreditatie/Kwaliteitseisen Wft-examens 2017*.

4. Evaluatie examens

Om te kwaliteit van de examens te waarborgen worden de afnames van de examens geëvalueerd en worden de toetsresultaten geanalyseerd. De volgende acties worden ondernomen:

- Na afloop van ieder examen wordt een zogenaamd VOV (Verklaring Ordentelijk Verloop) opgesteld waarin incidenten tijdens de examenafname en opmerkingen op het examen worden opgetekend.
- Deze 'meldingen' worden gerapporteerd aan DUO.
- DUO stuurt op basis van de meldingen opmerkingen over de inhoud naar het CDFD en opmerkingen over de techniek naar de partner die de toetssoftware levert. Opmerkingen over de toetslocatie en de

examenafname zelf worden doorgestuurd naar het betreffende exameninstituut ter verdere afhandeling.

- Maandelijks stuurt DUO informatie naar het CDFD over de slagingspercentages en psychometrische gegevens, zoals de moeilijkheidsgraad van de vragen.
- Samen met de externe inhoudsdeskundigen (zie paragraaf 7) worden de meldingen en psychometrische gegevens bestudeerd. Dit kan leiden tot de volgende conclusies:
  - De melding is onterecht. Het is niet nodig om de betreffende examenvraag aan te passen.
  - De melding is terecht, maar de kandidaat heeft hier geen nadeel van ondervonden bij het beantwoorden van de examenvraag. Het kan gaan om tik- of taalfout of een kleine aanvulling ter verduidelijking van de tekst.
  - De melding is terecht en de kandidaat kan hier nadeel van hebben ondervonden bij het beantwoorden van de examenvraag. De betreffende examenvraag wordt verwijderd uit het examen of tijdelijk geblokkeerd totdat de vraag herschreven is¹.
- Het CDFD stafbureau houdt hiervan de gegevens bij en rapporteert hierover op de periodieke CDFD vergadering.

5. Aanpassing uitslag in verband met technische storingen

Een uitslag kan worden bijgesteld in geval van technische storingen die optreden tijdens de examenafname indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Er was tijdens het examen sprake van een fout en/of storing van de applicatie (Centrale Examenbank) waardoor de kandidaat een deel van de vraag of vragen niet heeft kunnen beantwoorden. Met fouten en/of storingen die te wijten zijn aan de examenafnamelocaties wordt **geen** rekening gehouden in de examenuitslag. Hiervoor zijn de exameninstellingen verantwoordelijk.
- De fout en/of storing is tijdens het examen gemeld bij de surveillant.
-

---

¹ Het is niet te voorkomen dat een enkele keer een vraag in het examen zal zijn opgenomen die vakinhoudelijke of toetstechnische onvolkomenheden bevat. Daarom is de cesuur (de grens tussen zakken en slagen) aangepast van 70% naar 68%. Daarin zit een automatische compensatie voor een eventuele vraag die achteraf niet voldoet aan de kwaliteitseisen.

- De surveillant kon de fout en/of storing niet tijdens het examen oplossen, ook niet na overleg met DUO.
- De surveillant heeft de fout en/of storing vastgelegd in de VOV.
- Indien door toedoen van DUO de technisch niet te beantwoorden vraag/vragen in de score buiten beschouwing wordt/worden gelaten, blijft het examen representatief ten opzichte van de toetsmatrijs.
- De examenuitslag kan van gezakt naar geslaagd wijzigen als deze opnieuw wordt berekend over de resterende examenvragen.

Indien aan alle hierboven genoemde voorwaarden is voldaan, kan een uitslag worden bijgesteld.

6. Representativiteit examens

- Het CDFD stafbureau stelt op basis van de rapportages van DUO wekelijks een besluitenlijst op, waarin alle technische incidenten als bovenbedoeld worden beschreven.
- Indien maximaal twee vragen buiten de examenuitslag gehouden worden zoals bedoeld in voorgaande alinea, geeft het CDFD stafbureau de opdracht aan DUO om de uitslag te corrigeren.
- Indien door het technische incident zoals bedoeld in voorgaande alinea, meer dan twee vragen buiten een examenuitslag worden gehouden, wordt door de toetsdeskundigen van het stafbureau CDFD nagegaan of het examen nog steeds representatief is.
- Indien geoordeeld wordt dat het examen nog steeds representatief is, zal DUO de uitslag corrigeren en de examenkandidaat en het betreffende exameninstituut op de hoogte stellen.
- Indien geoordeeld wordt dat het examen niet meer representatief is, zal DUO de exameninstelling daarvan op de hoogte brengen en de leges verrekenen. Het exameninstituut zal de examenkandidaat een nieuw examen aanbieden (zie paragraaf 9).

7. Externe inhoudsdeskundigen

De externe inhoudsdeskundigen beoordelen de gemaakte examenvragen op inhoud.

- Het CDFD heeft twee clusters van externe inhoudelijke experts ingesteld.
- De cluster *Verzekeringen* bestaat uit de domeinen Schadeverzekeringen Particulier, Schadeverzekeringen Zakelijk, Inkomen en Zorgverzekeringen.
- De cluster *Financieringen* bestaat uit de domeinen Consumptief Krediet, Hypothecair Krediet, Vermogen en Pensioenverzekeringen.
- Het domein Basis behoort bij beide clusters.
- De externe inhoudsdeskundigen, verdeeld over de twee clusters, functioneren onder de directe verantwoordelijkheid van een externe voorzitter, benoemd door het CDFD.
- De clusters bestaan uit leden met een expertise, die gerelateerd is aan een bepaalde Wft module.
- De leden dienen werkzaam te zijn op het gebied van hun expertise; is men niet meer werkzaam binnen het gebied van de expertise dan kan men hooguit nog een jaar na uittreding van het specifieke domein, lid zijn van het cluster.
- Elk aandachtsgebied betreffende een Wft-module bestaat uit tenminste twee leden.
- De leden moeten een geheimhoudingsverklaring tekenen.
- Een lid mag niet in dienst zijn dan wel eigenaar zijn van een erkend Wft-exameninstituut.

8. Commissie Examenontwikkeling en Kwaliteitsborging (CEK)

De voorzitter van het CDFD is mandaat verleend om namens de Minister het inhoudelijk beheer te voeren over de Centrale Examenbank, inhoudende het op basis van de eind- en toetstermen vaststellen van de specificaties en de inhoud van de examens evenals het vaststellen van de in de Centrale Examenbank op te nemen examenvragen. In dat kader heeft het CDFD de Commissie Examenontwikkeling en Kwaliteitsborging (CEK) ingesteld. De voorzitter is een lid van het CDFD. De CEK heeft als hoofdtaken:

- 1) het borgen van de kwaliteit van de examinering en het examenproces;
- 2) het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om de uitslag te beoordelen en vast te stellen;
- 3) het toezien op de kwaliteit van het onderzoek naar de voor de Centrale Examenbank relevante verbetering van bestaande - en ontwikkeling van innovatieve producten of processen.

9. Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)

Volgens het 'Besluit mandaat, volmacht en machtiging Dienst Uitvoering Onderwijs in verband met vakbekwaamheid Wft' is aan de Directeur-Generaal van DUO mandaat verleend om:

- het functionele en technische beheer over de Centrale Examenbank en het informatiesysteem te voeren;
- gegevens uit het informatiesysteem te verwerken;
- examens via de Centrale Examenbank af te nemen;
- diplomarechten vast te stellen;
- diploma's en certificaten uit te geven;
- examenuitslagen te bepalen;
- examenleges te beheren.

DUO kan de examenuitslag "ongeldig verklaren" als gevolg van:

- een VOV (Verklaring Ordentelijk Verloop) van een Exameninstituut aan DUO waarin vermeld wordt dat een persoon heeft gefraudeerd bij zijn of haar examenafname (ongeldige examenafname). In dit geval vervalt het recht op het Wft diploma;
- een melding van het CDFD aan DUO waarin staat dat een bepaald examen niet representatief was en dus door DUO ongeldig moet worden verklaard (waardoor de getroffen(e)n opnieuw een examen moet(en) afleggen (zie paragraaf 6).

10. Kwaliteitsborging

Kwaliteitsborging is een continu proces waarin de verschillende stappen steeds cyclisch worden doorlopen. In dit document staat aangegeven hoe het CDFD de kwaliteit van examens heeft geborgd. Er zijn drie momenten waarop borging aan de orde is: de periode voorafgaande aan de examinering waarin de examenvragen worden geconstrueerd, de examenafname zelf door erkende exameninstututen in goedgekeurde examenlocaties en ná de examenafname wanneer het CDFD de psychometrische gegevens en opmerkingen van kandidaten bestudeert. Het College, en in het bijzonder de Commissie Examenontwikkeling en Kwaliteitsborging, zal steeds op basis van de verkregen

Adres: Lange Voorhout 13, Den Haag
Postadres: Postbus 556, 2501 CN Den Haag
Telefoon: 070-3765860
E-mail: info@cdfd.nl

informatie gezien in hoeverre het noodzakelijk is het proces van examinering te verbeteren.